

مشارکت جوامع محلی و توسعه حفاظتی اکوتوریسم جامعه محور

مریم رضایی^{۱*}، محمدرضا شهرکی^۲ و احمد فرامرزی^۳

۱- کارشناس اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان گلستان، ایران (human.rangeland@gmail.com)

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد توسعه روستایی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان و کارشناس اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان گلستان، ایران

۳- تسهیلمگر پروژه ترمسب کرین، اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان گلستان، ایران

چکیده

اکوتوریسم به عنوان ابزاری برای ارتقای توسعه پایدار، رابطه نزدیکی با ساختارهای اقتصادی و اجتماعی جوامع محلی و کارکردهای توسعه گردشگری در ابعاد اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی در روستاها دارد که نقش به سزایی در تنوع بخشی به منابع درآمدی و اشتغال و کاهش ناهماهنگی در اقتصاد محلی ایفا می کند. لذا برای ایجاد این ارزش اقتصادی در روستاها و جوامع محلی، حفظ تنوع زیستی از ضروریات است. به بیان دیگر، برای دستیابی به اکوتوریسم پایدار، نیاز به تعادل مشارکت جوامع محلی در سه رکن اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی است. اکوتوریسم جامعه محور باید با هدف تولید شغل و منابع درآمدی اجرایی شود و موجبات کاهش فقر روستایی را به دنبال داشته باشد تا بتوان از طریق مشارکت حداکثری جوامع محلی فرصت هایی برای آن ها جهت بهبود رفاه اقتصادی و کیفیت زندگی شان فراهم نمود. از طرفی، تعادل در دستیابی منافع مستقیم و غیرمستقیم حاصل از توریسم در طبیعت می تواند میزان مشارکت جوامع محلی را در طرح ها و پروژه های گردشگری افزایش دهد. لذا آشنایی جوامع محلی با اثرات مثبت و منفی اکوتوریسم در قالب دوره ها و کارگاه های آموزشی و همچنین ایجاد زیرساخت های فیزیکی، محیط زیستی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، می تواند از مهم ترین راهکارهای پیشبرد صنعت اکوتوریسم در کشور باشد تا بتوان از طریق فرصت های شغلی فصلی و دائمی، گامی اساسی در راستای معیشت پایدار روستایی برداشت.

واژه های کلیدی: روستا، مردم، مشارکت، طبیعت گردی